

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce **V. U.**, zastoupeného JUDr. Alenou Porostlou, advokátkou se sídlem Prostorná 4, Ostrava, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2014, čj. MSK 98822/2014, sp. zn. DSH/20356/2014/Zez, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 9. 2014, čj. 20 A 31/2014 – 14,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Magistrát města Ostravy, odbor dopravně správních činností, rozhodnutím ze dne 16. 6. 2014, č. j. SMO/302660/14/DSC/Fra, uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 a písm. f) bod 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Uvedených přestupků se dopustil tím, že dne 16. 8. 2013 v 11:52 hodin v obci Ostrava na ul. Mariánskohorské ve směru jízdy na Ostravu-Přívoz, před sjezdem na Ostravu-Fifejdy, jako řidič osobního motorového vozidla značky Honda Accord, RZ X, překročil nejvyšší dovolenou rychlost danou v místě dopravní značkou 80 km/h o 64 km/h, a dále, že řídil uvedené motorové vozidlo, aniž byl držitelem příslušného řidičského oprávnění. Za tyto přestupky správní orgán I. stupně žalobci uložil pokutu ve výši 28.000 Kč, zákaz činnosti na dobu 20 měsíců a povinnost uhradit náklady spojené s projednáním přestupku ve výši 1.000 Kč. Odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Ostravy zamítl žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím.

[2] Řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného krajský soud zastavil v záhlaví uvedeným usnesením pro nezaplacení soudního poplatku (na základě § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Krajský soud konstatoval, že soudní poplatek nebyl zaplacen ani při podání žaloby, ani ve lhůtě stanovené ve výzvě zaslané zástupkyni žalobce. Uvedené usnesení nabylo právní moci dne 16. 9. 2014. Ve spisu krajského soudu je dále založen přípis žalobce s nalepenými kolkovými známkami v hodnotě 3.000 Kč, dle razítka z podatelny doručený krajskému soudu osobně dne 17. 9. 2014, a usnesení krajského soudu z téhož dne o vrácení daného soudního poplatku žalobci (odůvodnění tím, že žalobce soudní poplatek zaplatil až po nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení).

[3] Usnesení krajského soudu o zastavení řízení napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, v níž namítá nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení a dále zmatečnost řízení spočívající v tom, že ve věci rozhodoval nezákonný soudce. Stěžovatel připustil, že soudní poplatek zaplatil až dne 17. 9. 2014, tedy den po doručení usnesení o zastavení řízení před krajským soudem jeho zástupkyni. Nezákonnost uvedeného rozhodnutí však spatřuje ve skutečnosti, že krajský soud zaslal výzvu k zaplacení soudního poplatku pouze jeho zástupkyni. Stěžovatel je názoru, že povinnost zaplatit soudní poplatek je povinností, kterou má v řízení osobně vykonat, ve smyslu § 50b odst. 4 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) [stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje na § 50b odst. 4 písm. b) o. s. ř., je však zjevné, že jeho argumentace směřuje k ustanovení písm. a)]. Výzva soudu k zaplacení soudního poplatku měla být tedy dle jeho názoru doručena též přímo jemu.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny podmínky řízení. První senát se v této souvislosti zabýval otázkou, jestli je povinností stěžovatele zaplatit soudní poplatek za kasační stížnost podanou v posuzované věci. Stěžovatel nežádal o osvobození od soudních poplatků rozhodnutím soudu podle § 36 odst. 3 s. ř. s., stejně tak je patrné, že není od dané povinnosti osvobozen ani ex lege, z některého z důvodů výslovně uvedených v § 11 zákona o soudních poplatcích. Kasační stížností ale napadá usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Z důvodu rozporné judikatury a odlišného právního názoru předložil první senát usnesením ze dne 4. 12. 2014, čj. 1 As 196/2014 - 12, rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu danou věc k rozhodnutí sporné otázky, zda „*lze považovat skutečnost, že stěžovatel napadá kasační stížností usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, samu o sobě za důvod k tomu, aby Nejvyšší správní soud nepožadoval po stěžovateli zaplacení soudního poplatku za takovou kasační stížnost?*“

[5] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vydal dne 9. 6. 2015 usnesení čj. 1 As 196/2014 - 19, kterým judikoval, že „*stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích]*.“ Rozšířený senát tento závěr zdůvodnil tak, že „*ve správním soudnictví se tedy soudní poplatek platí za každý návrh, jímž se zabývá řízení ve věci samé (za žalobu), není-li řízení od poplatku osvobozeno nebo není-li od poplatku osvobozen účastník, ať již ze zákona či rozhodnutím soudu. Totéž platí i pro kasační stížnost. Zákon o soudních poplatcích pak v určitých případech stanoví poplatkovou povinnost i nad tento rámec a spojuje ji i s některými dalšími návrhy; v oblasti správního soudnictví konkrétně s návrhem na přiznání odkladného účinku žaloby nebo kasační stížnosti (položka 20 Přílohy), dále s návrhem na vydání předběžného opatření (položka 5 Přílohy) a s návrhem na přikázání věci z důvodu vhodnosti (položka 24 Přílohy) [...]. Na základě této výchozí premisy přistoupil rozšířený senát k posouzení sporné otázky. V projednávané věci směřuje podaná žaloba proti*

rozhodnutí správního orgánu ve věci přestupkové. Řízení v této věci podléhá poplatkové povinnosti (o čemž není mezi účastníky sporu), stěžovatel jako přestupce není od této povinnosti osvobozen ani zákonem, ani rozhodnutím soudu, svoji povinnost zaplatit poplatek ostatně sám nijak nezpochybnil. Řízení o žalobě bylo ukončeno usnesením o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku. Při aplikaci obecného pravidla formulovaného v bodě 19 tedy podléhá poplatkové povinnosti i kasační stížnost proti tomuto usnesení podaná [...] Rozšířený senát nenašel na straně stěžovatele žádné důvody, proč by soudní poplatek v projednávané věci neměl být vybrán. Zákon sám neformuluje žádné výjimky pro tyto případy a o individuální osvobození si stěžovatel ani v řízení o žalobě, ani v řízení o kasační stížnosti nepožádal. Dřívější judikaturou definovaný problém „řetězení“ odpadl ke dni účinnosti zákona č. 303/2011 Sb., jímž byl novelizován zákon o soudních poplatcích (tj. ke dni 1. 1. 2012), a proto již v současné době nemůže být pro modifikaci poplatkové povinnosti relevantním důvodem [...] Dotazuje-li se tedy první senát, zda lze považovat skutečnost, že stěžovatel napadá kasační stížností usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, samu o sobě za důvod k tomu, aby Nejvyšší správní soud nepožadoval po stěžovateli zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti, pak odpověď zní, že nikoliv. Jestliže věci ve smyslu soudního řádu správního i zákona o soudních poplatcích je zde přezkoumání rozhodnutí o uložení sankce za přestupek a řízení o žalobě je zaplatněno, pak nelze řízení o kasační stížnosti v téže věci nějak oddělit a dovodit, že toto řízení poplatkové povinnosti nepodléhá.“ Poplatková povinnost za podanou kasační stížnost v posuzovaném případě se tedy vztahuje i na stěžovatele, který následně po výzvě kasačního soudu soudní poplatek uhradil.

[6] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval meritem dané věci. Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, že ve věci rozhodl nezákonný soudce. Jak vyplývá ze spisového materiálu krajského soudu, výzvu k zaplacení soudního poplatku za podanou správní žalobu vydala soudkyně JUDr. Jana Záviská a napadené usnesení následně soudce JUDr. Petr Hampel. Podle rozvrhu práce krajského soudu platného pro rok 2014 (dostupného na stránkách www.justice.cz) byla agenda soudního oddělení 20 A krajského soudu přidělena JUDr. Záviské. Avšak dne 29. 8. 2014 vydala předsedkyně krajského soudu Změnu č. 11 rozvrhu práce krajského soudu na rok 2014, ve kterém rozhodla, že se mj. zrušuje oddělení 20 A, resp., že se nevyřízené věci napadlé do 31. 8. 2014 do zrušených oddělení 18 A a 20 A přidělují právě JUDr. Hampelovi. Napadené usnesení tedy vydal až následně (5. 9. 2014) soudce k tomu dle rozvrhu práce příslušný, tedy zákonný. Tato námitka tak není důvodná.

[9] Dále kasační soud posoudil námitku, že výzva k zaplacení soudního poplatku měla být rovněž doručena žalobci, neboť se jedná o věc, kterou musí žalobce osobně vykonat, a neměla tedy nastat splatnost soudního poplatku. Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že splatnost soudního poplatku, resp. povinnost zaplatit soudní poplatek za podaný návrh vzniká již samotným podáním daného návrhu (§ 2 odst. 2 ve spojení s § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích) a nikoli až posledním dnem lhůty určené soudem ve výzvě k zaplacení soudního poplatku, jak se nesprávně stěžovatel domnívá.

[10] Spornou otázkou v dané věci je skutečnost, zda je nutné doručovat výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku za podaný návrh rovněž účastníkovi řízení a nikoli pouze právnímu zástupci, resp. zda se jedná o úkon, který musí účastník řízení vykonat osobně.

[11] Ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o soudních poplatcích stanoví, že „ve věcech správního soudnictví je poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal [...] žalobu nebo jiný návrh, kterým se zabývá řízení“.

[12] Podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost podáním žaloby či návrhu na zahájení řízení. Splatnost poplatku nastává vznikem poplatkové povinnosti (§ 7 odst. 1 téhož právního předpisu).

[13] Dle § 42 odst. 2 s. ř. s. „*má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci. Má-li však účastník nebo osoba zúčastněná na řízení něco osobně vykonat, doručí se i jim.*“

[14] Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, čj. 2 Afs 187/2004 – 69, „[...] *placení soudního poplatku není úkonem, který by musel vykonat účastník osobně, nýbrž že se jedná o úkon, který může vykonat jeho zástupce. Z žádného ustanovení zákona č. 549/1991 Sb. neplyne povinnost poplatníka osobně zaplatit soudní poplatek. Jde proto o zastupitelné jednání a nedostatek osobního prvku jednajícího nezpůsobuje neplatnost či neúčinnost tohoto jednání. Účinky doručení usnesení o povinnosti zaplatit soudní poplatek nastávají u zastoupeného účastníka proto doručením tohoto usnesení jeho zástupci.*“ Dle rozsudku kasačního soudu ze dne 16. března 2007, čj. 5 As 2/2007 - 59, „*zaplacení soudního poplatku není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení. Je-li tedy účastník zastoupen, doručuje se výzva k zaplacení soudního poplatku (§ 9 odst. 1 zákona ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) pouze jeho zástupci (§ 42 odst. 2 s. ř. s.).*“ Totožný závěr byl judikován i v rozsudku ze dne 19. ledna 2006, čj. 6 As 61/2004 - 45, ve kterém zdejší soud uvedl, že „*je-li účastník řízení zastoupen, doručuje se výzva k zaplacení soudního poplatku pouze jeho zástupci (§ 42 odst. 2 s. ř. s.). Zaplacení soudního poplatku totiž není úkonem, který má osobně vykonat účastník řízení.*“ Zaplacení soudního poplatku tedy není podle ustálené judikatury zdejšího soudu úkonem, který musí být vykonán účastníkem řízení osobně, a výzva k jeho zaplacení se doručuje pouze zástupci, je-li účastník řízení zastoupen. Nejvyšší správní soud konstatuje, že se jedná o ustálenou rozhodovací praxi v posuzované otázce, přičemž zde nejsou okolnosti pro to, aby se od ní soud odchýlil.

[15] Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost není důvodná, resp. že neshledal v postupu krajského soudu naplnění ani jednoho z kasačních důvodů.

III. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[16] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2015

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu